

Diyarbakır, fotoğrafçının gün ışığıyla pazarlık ettiği, taşın belleğini okuduğu bir şehir. Sur duvarlarının siyah bazaltı, Dicle'nin sabah sisi, han avlularında çay dumanı ve sokakta yankılanan bir dengbêj sesi, deklanşöre basmadan önce kadrajı doldurur. Şehir, hızla tüketilen kartpostallardan fazlasını sunar. Burada odak uzaklığınızı, ritminize ve hikayeye göre seçersiniz. Bir duvarın gölgesindeki ayrıntı da, 1500 yıllık bir kemerin altında toplanmış kalabalık da size birer sahne verir.

Şehrin fotoğraf için asıl gücü, güçlü kontrastlar. Gündüz sıcaklığına karşı serin taş gölgeleri, modern apartmanların hizasına karşı surların kaba hatları, sessiz sabahlarla kalabalık akşamüstleri. Kendinizi sadece mimarının değil, yaşayan bir kültürün temposuna ayarlarsınız. Bir gün içinde çok farklı ışık koşullarını yakalamak mümkün. Sabahın ilk saatleri ile altın saatler, en uygun dilimleri sunar. Öğlen ışığı ise bazalt taşın parlak yüzeyinde zorlayıcı olabilir ama kapı tokmaklarında, pasaj içlerinde ve kemerli geçitlerde çarpıcı gündelik sahneler yaratır.

Suriçi'nde zamanla yürümek

Eski şehir, fotoğraf gezilerine başlamak için en doğal yer. Dar sokakların kavisleri, siyah taşın mat yüzeyi ve kapı pervazlarının oyma desenleri, geniş açıyla da 50 mm civarında bir sabit lensle de çalışır. Ben ilk kez Suriçi'ne bir kış sabahı 24 mm ile girmiştik. Neredeyse her köşede perspektifin taşan çizgilerini dizginlemek için bir adım geri, iki adım ileri yaptığımı hatırlıyorum. O an fark ettim, burada iyi fotoğraf, sabırla doğru hizayı beklemekten geçiyor.

Hasan Paşa Hanı, gün ışığının yukarıdaki boşluktan avluya döküldüğü saatlerde ritmini bulur. Avludaki kahvaltı masaları, cam bardaktaki buhar, bakırcıların tezgahları, detay peşinde olanlar için zengin bir oyun alanı. Kalabalıkla birlikte çekim yaparsanız, masaların arasında tripod açmak yerine, gövdeyi dirseğinizle sabitleyip yüksek ISO ve hızlı enstantane ile çalışmak daha pratik. Ulu Camii çevresi ise farklı bir dikkat ister. İbadet anlarında makineyi indirip avluda kalmak, insanlar için olduğu kadar fotoğrafın doğal akışı için de doğru olandır. Gölgede kalan eyvanlar kontrastı yükseltir. Ölçüm modunu spot ya da merkez ağırlıklı kullanmak, taşın desenini kaçırmamanıza yardımcı olur.

Meryem Ana Kilisesi ile Surp Giragos Kilisesi, taş ve ışığın sakin dilini konuşur. İç mekanda ışık kıtlığı sürpriz yaratmaz. Geniş diyaframlı bir lensle 1/60 civarı enstantane, 800 ile 2000 ISO aralığı çoğu kareyi taşır. Görevlilere selam verip kısa bir izin istemek, sandığınızdan çok daha fazla kapı açar. Bazen size en güzel ayrıntıları onlar gösterir.

Heysel Bahçeleri ve Dicle kıyısı

Dicle vadisine bakan Hevsel Bahçeleri, kentin nefes borusu gibi. Sabah sisi, serçelerin telaşı, sulama kanallarında güneş kırılmaları. Nehrin üstünde kurşuni bir şerit gibi duran sabahın erken saatleri, peyzaj için idealdir. Yakın odaklı bir 70-200, uzaktaki kuşları ve insan figürlerini çekmek için iş görür. Gündoğumu ile birlikte Keçi Burcu'ndan aşağı bakan kadrajlarda, surların sert çizgileri ile vadinin yumuşak topografyası güzel bir zıtlık kurar.

On **Diyarbakır escort** Gözlü Köprü, günün farklı saatlerinde farklı hikayeler anlatır. Sabah, hayvanlarını suya indiren çobanlara rastlamak mümkün. Akşamüstü ise gün batımı renkleri köprünün kemerlerini ısıtır. Kemerlerin içinden geçen suyun düşük enstantane ile ipeksi hale getirildiği kareler tanıdık gelebilir ama burada çevredeki gündelik hayatın izini de katarsanız kare özgünleşir. Kemer içine yürüyen bir çocuk, sırtındaki sepetle geçen biri, köprünün taşına elini koyup dinlenen bir yaşlı. Diyarbakır'da fotoğraf, mekanın ve insanın birlikte kurduğu bir sahne.

Burçlardan şehre bakmak

Keçi Burcu, Yedi Kardeş, Uçan Balık Mozaïği çevresi, farklı saatlerde değişen bir panorama sunar. Şehrin üstünden akan ışığı, bazen tozlu bir perdenin ardından izlersiniz. Havanın kuru olduğu yaz aylarında ufuk çizgisi daha sert, kışın yağmurdan sonraki günlerde renkler daha doygundur. Geniş açıyla panoramik dikişler yapmayı sevenler için, 35 mm civarı odakla döndürerek 6 ile 8 kareden birleştirme gayet doğal sonuç verir. Tripod kuracaksanız, dar mekanda kimsenin yolunu kapatmadığınızdan emin olun. Bazen bir çocuk, yanınıza oturup ne yaptığınızı izler. O merakı paylaştığınızda, fotoğraf sadece sizin değil, o anın ortak işi olur.

Hanlar, çarşılar ve gündelik ritim

Surların içindeki Bakırcılar Çarşısı, Gazi Caddesi çevresi, küçük atölyelerin ve tezgahların kol kola girdiği bir dünyadır. Burada fotoğraf, sadece nesnelerin değil, hareketin de peşine düşer. Örneğin bir bakırcının çekiş ritmi. 1/125 ile dondurursunuz ama 1/30 ile hafif bir hareket izi bırakırsanız işin enerjisi görünür hale gelir. Esnafla iki cümle sohbet, fotoğrafın kapısını aralar. "Nereden geldin, ne çekiyorsun?" sorularına samimiyetle yanıt verir. Çoğu zaman "Şunu da çek" diyerek elinizi tutup dükkandaki en gurur duyduğu köşeyi gösterir.

Hasan Paşa Hanı'nda kahvaltılık fotoğrafları için altın saat güzel ama pazar sabahlarının kalabalığı her zaman fotoğrafa çalışmaz. Hafta içi erken saatler, masaların düzeni ve ışığın yumuşaklığıyla daha verimli. Tepsilerin, minik bakır sahanların ve taze otların zengin dokusu için 35 ya da 50 mm ile yakın çalışmak, hikayeyi daha samimi kılar.

İnanç mekânlarında etik ve estetik

Ulu Camii, Surp Giragos, Meryem Ana ve diğer ibadet mekânları, mimari detay kadar sessizliğin fotoğrafını da ister. İbadet sırasında yüzlere doğrudan ve ısrarla odaklanmamak, izin almak ve gerektiğinde makineyi indirmek, saygının doğal parçasıdır. ISO'yu yükseltmek ya da diyaframı açmak yerine flaşa başvurmak, ortamın ritmini bozar. İç mekanda gölge ayrıntılarını almak için poz telafisini +0,3 ya da +0,7'e taşıyıp ham görüntüyü sonrasında yumuşatmak daha doğal sonuç verir.

Gecenin tonu ve Diyarbakır Entertainment sahnesi

Akşam olup Sur kapılarında trafik ışıkları yanarken, Diyarbakır'ın gecesi de açılır. Surlara yaslanan kafelerde canlı müzik akşamları, Dicle kıyısında yürüyüş yapan kalabalıklar, han avlularında yumuşak sarı ışıklar. Diyarbakır Entertainment başlığına sığdırılabilecek bu sahneler, fotoğrafçının düşük ışıkla ilişkisini sınar. Eliniz alışkınsa 1/60 ile 1/100 arasında, 1600 ile 3200 ISO aralığı makul. Sokak müzisyenleri ya da dengbêj anlatıları, doğal ışıkla

harikalar yaratır. Bir iki parça dinledikten sonra izin isteyip birkaç kare almak, hem saygılı hem verimli bir yöntemdir.

Bazı mekanlar fotoğrafa sıcak bakar ama tripod konusunda hassas olabilir. İzin sormak işleri kolaylaştırır. Gece vakti cam vitrinlerde ve ıslak taş zeminde yansıma peşine düşün. Bir lokantanın önünden yayılan buhar, fonunuzdaki kemerli geçitleri sis perdesi gibi yumuşatır.

Rotalar: 48 saatte şehri fotoğraflamak

Kısa süreli bir gezide, ışığın dilini takip eden bir plan iş görür. Dengeyi gözeterek koşuşturmadan, ama her gün farklı bir hikaye toplayarak ilerlemek mümkün.

- Gün 1 sabah: Keçi Burcu'nda gün doğumu, sonra Hevsel patikalarında yürüyüş ve Dicle kıyısında detaylar.
- Gün 1 öğlen: Hasan Paşa Hanı'nda gölgede kahve, ardından Bakırcılar ve Suriçi sokaklarında portreler.
- Gün 1 akşam: On Gözlü Köprü'de gün batımı, şehir ışıkları yanarken köprü ve su yansımaları.
- Gün 2 sabah: Ulu Camii avlusu ve çevredeki tarihi sokaklarda erken saat çekimleri, kiliselerin ışıkla buluştuğu sakin anlar.
- Gün 2 akşamüstü - gece: Sur kapıları ve han avlularında akşam tonları, canlı müzik yapan küçük mekanlarda düşük ışık sahneleri.

Etkinlikler, atölyeler ve yerel temas

Yılın belli zamanlarında düzenlenen kültürel buluşmalar, fotoğrafçılar için hazır sahneler sunar. İlkbaharda Newroz, kamusal alanda büyük ve renkli bir hikaye. Kalabalıkla birlikte çalışırken, sahnenin içine girip çıkmayı bilmek gerekir. 35 mm gibi görece geniş ama distorsiyonu abartmayan bir lens, sizi yakına taşır. Kalabalıkta ekipmanı minimal tutmak, güvenliğinizi ve hareket kabiliyetiniz için iyi bir tercih.

Yıl boyu, yerelde düzenlenen küçük sergiler, konuşmalar ve atölyeler şehre taze gözle bakmanızı sağlar. Fotoğraf yürüyüşleri için sosyal medya üzerinden açık çağrılar, özellikle hafta sonları çıkar. Şehrin hikayesini iyi bilen bir rehberle bir akşamüstü turu, tek başınıza harcayacağınız üç günü telafi edebilir. Dengbêj Evi'nde anlatıları dinlemek ve izinle birkaç kare almak, sesin görünür hale geldiği en etkileyici deneyimlerden biridir.

Şehirden kısa kaçamaklar: taş, gökyüzü ve su

Zerzevan Kalesi, merkeze yaklaşık bir saat mesafede. Açık hava, yüksekçe bir plato ve ufka açık bir gökyüzü. Gün batımından sonra mavi saat, sur kalıntılarını gökyüzüne karşı siluet olarak taşır. Rüzgar sert esebilir, tripodun orta borusunu indirmek ve ağırlık asmak işe yarar. Bulutlu günlerde 1 ile 2 dakikalık uzun pozlamalar, kalenin sert çizgilerini hareketli gökle karşı karşıya getirir.

Malabadi Köprüsü, şehirden yaklaşık 1,5 saatlik bir yol. Büyük kemerin altındaki serinlik, sabah saatlerinde neredeyse teatral bir ışık üretir. Taşın dokusunu ortaya çıkarmak için güneş açısını kolların. Yakın çevrede suya inen patikalar var, kaygan zeminde dikkatli olmak şart.

Devegeçidi Baraj Gölü çevresinde kuş hareketi mevsime göre değişir. İlkbahar ile sonbahar arası, sabah erken saatlerde 200 mm üzeri odak uzaklığı gerekir. Uzakta kalan silüetleri sadece tele ile değil, geniş kadrajda mekansal bağlamı koruyarak da anlatın. Bir balıkçının kıyıda bekleyişi, güneşin su üstündeki çizgileri, göç yolunun görsel notları.

Teknik notlar: ışık, ekipman ve ayarlar

Diyarbakır'ın güçlü güneşi, yaz aylarında sert kontrast üretir. Gölge ve ışık dengesi için ham çekim büyük avantaj. Histogramı takip edip parlak bölgeleri patlatmayın. Taş yüzeylerde doku kaybı, geri dönmesi zor bir hata. Renk ısısı öğlen 5500 K civarı doğal görünürken, akşamüstü 6000 ile 6500 K'ler sıcak bir ton verir. Otomatik beyaz ayarı çoğu durumda iş görse de aynı sahnede tutarlılık için sabitlemek, kurgu aşamasında fazladan nefes aldırır.

Hareketli sokak sahnelerinde titreşim azaltma, 1/60 ile 1/100 aralığında belirgin fark yaratır. Sokak portrelerinde 85 mm sevdiğim bir uzunluk ama Suriçi gibi dar mekanlarda 50 mm çok daha çevik. Sorulmadan çekmek yerine iki cümlelik bir sohbet, en iyi yumuşatıcıdır. Göz hizasında hafif yukarıdan çekmek, saygısız bir hâkimiyet hissi doğurabileceğinden kaçınırım. Düzeyde ve yakın, ama müdahalesiz bir mesafe en güvenlisi.

Aşağıdaki kısa kontrol listesi, şehirde pratik çalışmayı kolaylaştırır:

- Geniş açı ve 50 mm civarı bir sabit lens, bir de en az 135 mm'ye uzanan hafif tele
- İnce, sağlam bir kayış ve elde çalışmayı kolaylaştıran bilek kaydı
- Yedek pil ve kart, yazın sıcak günlerinde piller daha hızlı boşalır
- Polarize filtre, özellikle nehir ve cam vitrinlerde yansıma kontrolü için
- Küçük bir mikrofiber bez ve ince fırça, bazalt tozu ve rüzgar için

İzinler, dronlar ve güvenlik

Tarihi alanlarda dron uçurmak, Türkiye'de genel havacılık kuralları ve yerel izinlere bağlı. Merkezde dron yasağı olan bölgeler var. Hava Sahası Yönetim portalından güncel kısıtlara bakmadan kalkış yapmayın. Yerel kolluk güçleri dronlara karşı hassas. Tek başına havalanmak yerine, çekimden önce resmi kanallardan izin almak hem yasal hem huzurlu bir yol.

Tripod kurarken yaya akışını kesmemek öncelik. Kalabalık anlarda tripod yerine omuz desteği ya da duvara yaslanarak çekim yapın. Gece geç saatlerde ara sokaklara tek başına dalmak cazip görünse de, bilmediğiniz bölgelerde ana arterlere yakın durmak daha emniyetli. Şehir genellikle misafirperverdir, yine de ekipmanı görünür biçimde sallandırmamak iyi bir alışkanlık.

İnsan hikayeleri: ses, koku, hareket

Diyarbakır'ı fotoğraflarken, sadece taşın ve gökyüzünün peşinde koşmak yetersiz kalır. İnsanların gündelik ritmi, hikayeyi tamamlar. Bir berber dükkanında ustanın makas sesi, bir fırında tepsi çeviren çırağın aceleciliği, okuldan çıkan çocukların koşarak geçtiği bir sokak. Portre isterken yalvarır gibi değil, önerir gibi konuşun. "Şöyle ışığa dönsek daha güzel olacak" demek, karşınızdakini fotoğrafın ortağı yapar. Bazen de fotoğraf çekmez, dinlersiniz. Dengbêj'in bir kılamını bitirmesini bekleyip sadece sonundaki gülümsemeyi kadraja alırsınız. O gülümseme, şehrin hafızasıdır.

Mevsimler: renk ve ritim değişimi

İlkbahar, Hevsel'in yeşilini coşturur. Yağmur sonrası taş parlak, hava temizdir. Yaz, öğlen ışığında daha yorucudur, ama akşamüstleri uzundur. Sonbaharda renkler daha doygun, gökyüzü daha dramatik. Kışa yakın günlerde sisli sabahlar, Dicle'nin üstünde tüller gibi asılı durur. Her mevsim bir şey verir, her mevsim bir şey alır. Yazın toz, kışın soğuk rüzgar. Kıyafeti, lens temizliğini, pillerin ömrünü buna göre planlamak gerekir.

Yeme içme durakları, nefes ve enerji

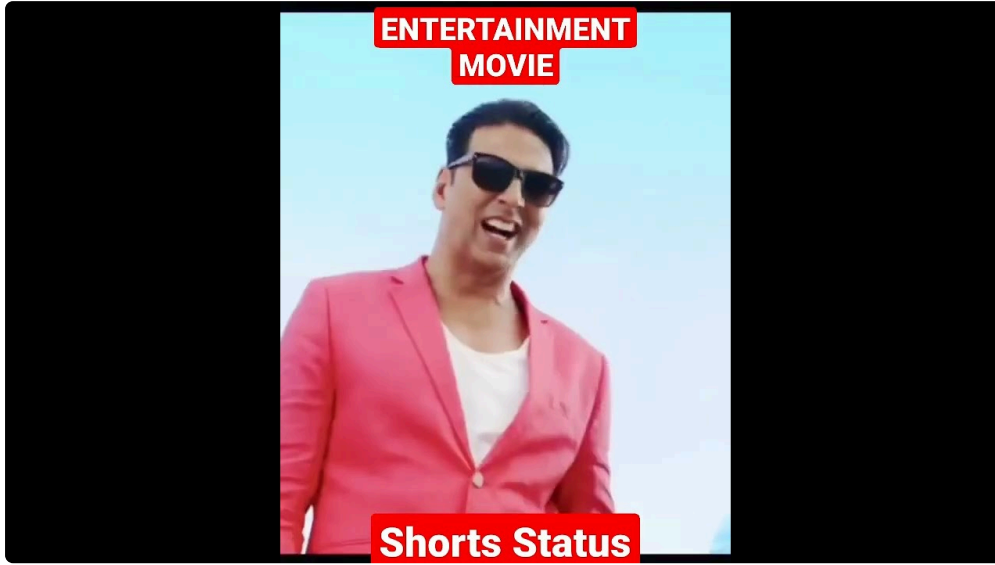
Fotoğraf yürüyüşü, düşündüğünüzden daha çok enerji harcar. Suriçi'nde küçük lokantalar, çorbacılar, taş fırınlar gün boyu açık. Öğle saatinde fırın önü sıcaktır, tepside yükselen buhar bile bir fotoğraf nedenidir. Ama çoğu zaman kamerayı bırakıp yemeği tadına vararak yemek, daha iyi bir sonraki kare sağlar. Beden dinlenince göz daha iyi görür. Bir bardak çay için verdiğiniz kısa mola, ışığın değişmesi için de zaman yaratır.

Renk yönetimi ve sonrası işleme

Bazaltın koyu tonu, kontrast artırımını davet eder. Fazlası, dokuyu kirli ve yapay gösterir. Yüksek dinamik aralıklı sahnelerde gölgeleri +20, parlakları -20 civarında sınırlı müdahalelerle açıp kapamak, taşın doğal görünümünü korur. Doğrudan güneş alan duvarlarda, yerel fırça ile sadece belirli bölgeleri yumuşatmak daha iyi sonuç verir. Cilt tonları konusunda da temkinli olmak gerekir. Altın saatlerde turuncuya kaçan cilt, küçücük bir renk ısı düşüşüyle dinginleşir.

Küçük bir anı: beklemenin kıymeti

Bir akşamüstü On Gözlü Köprü'de, gökyüzü gri, kalabalık escortbayanelit.com Diyarbakır escort dağınıktı. Tripodu kurmadım. Yalnızca suya eğilmiş genç bir balıkçının hareketini izledim. Beş dakikada üç kez oltasını attı, çekti. Rüzgar bir an durdu, su cam gibi oldu. Arkadan gelen iki bisikletli çocuk, kemerin gölgesinden çıktığında deklanşöre bastım. Fotoğrafın tüm öğeleri yerine oturdu. Üç saniyelik o denk düşüş, yarım saatlik beklemenin meyvesiydi. Diyarbakır, böyle anları bolca verir ama aceleci olana değil, sabredene.

Fotoğrafçı için pratik notlar

Ulaşım açısından, Suriçi yürümeye uygundur. Taksi, özellikle ekipmanla dolaşırken işe yarar. Sabah çok erken saatlerde kapalı mekanların avluları boş ve sakindir, ama giriş saatlerini kontrol etmek gerekir. Konaklama için tarihi dokuya yakın olmak, sabah çekimlerine erkenden başlama avantajı sağlar. Nakit küçük meblağlar taşımak, esnaftan küçük atıştırmalıklar ve içecekler almak için pratik. İnsanlardan izin alma konusunda, Türkçe birkaç basit cümle bile buzları eritir. Gülümseme, çoğu dilde yeterli olur.

Son bir bakış: şehrin ritmine kulak verin

Diyarbakır'da iyi fotoğraf, göze olduğu kadar kulağa ve sabra da bağlı. Taşın sessizliğini, sokağın gürültüsünü, nehrin ağır akışını duyarsanız, kadraj kendini bulur. Şehir, size hazır sahneler de verir, beklemeyi öğreten köşeler

de. Eđlenceli ekim rotaları sadece nereden nereye gideceğinizle ilgili değildir. Ne zaman duracağınız, kimi dinleyeceğiniz, hangi ışığı bekleyeceğinizle ilgilidir. Eđer yolunuz buraya dűşerse, sabahı Keçi Burcu'nda, akşama köprünün kemerlerinde, geceyi han avlusunda geçirin. Aradaki boşlukları da sohbetle, çayla ve dikkatli bakışlarla doldurun. Fotoğraflarınız, şehrin size verdiğiyle, sizin şehre ayırdığınız zamanın toplamı kadar güçlü olur. Diyarbakır, o zamanı fazlasıyla hak ediyor.